

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

14. marts 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 207 (Alm. del) af 18. januar 2017 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

Spørgsmål

Vil ministeren i en tabel oplyse, hvor meget folkepension en enlig 57-årig HK'er på mindsteløn mister retten til, hvis folkepensionsalderen hæves med hhv. 1, 2 og 3 år? Beløbet bedes beregnet ud fra en antagelse om, at personen har ret til pensionstillæg.

Svar

Det skal indledningsvist bemærkes, at 57-årige normalt har en vis anciennitet på arbejdsmarkedet og derfor meget sjældent arbejder til mindstelønnen. Det kan således oplyses, at der i 2014 var mindre end 0,1 pct. af de 57-årige fuldtidsbeskæftigede HK'ere med lønindkomster på mindstelønsniveauet¹. Der er derfor ved besvarelsen af spørgsmålet taget udgangspunkt i en lavtlønnet HK'er, som startede på arbejdsmarkedet med en løn svarende til mindstelønnen og herefter har oplevet løbende lønstigning i takt med anciennitet, dog således at personen gennem hele arbejdslivet har ligget lavt i lønfordelingen².

Det er lagt til grund, at HK'eren har indbetalt til en pensionsordning siden udbredelsen af arbejdsmarkedspensionerne i 1993, samt at vedkommende har været fuldtidsbeskæftiget i alle år frem til pensionering.

Der er videre lagt til grund, at den 57-årige HK'er er født d. 1. januar 1960 og derfor med gældende regler kan gå på folkepension d. 1. januar 2027 som 67-årig. En forøgelse af folkepensionsalderen med 1, 2 og 3 år betyder, at vedkommende kan gå på folkepension som henholdsvis 68-, 69- og 70-årig i 2028, 2029 og 2030. Forhøjelse af folkepensionsalderen med mere end ét år for en given generation er en voldsom forøgelse, hvilket også afspejler sig i de gældende principper for levetidsindeksering, hvor folkepensionsalderen maksimalt kan hæves med ét år, hvert femte år.

¹ En samlet optælling af fuldtidsbeskæftigede HK'ere i aldersgruppen 55-64 med en indkomst under 220.000 kr. i 2014 vurderes at være under 200 personer. Mindstelønnen på 18.024 kr. svarer til en årsløn på 208.070 kr. efter fradrag for pensionsindbetaling. Fuldtidsbeskæftigede tæller alle, der arbejder min. 32 timer om ugen.

² Lønprofilen for den lavtlønnede HK'er er beregningsteknisk givet ved den 15. lønindkomstpercentil for hvert alderstrin i 2014.

En lavtlønnet HK-arbejder vil opleve en nedgang i sit rådighedsbeløb ved overgangen til pension. Forhøjelsen af folkepensionsalderen med ét år betyder derfor, at HK'erens rådighedsbeløb som 67-årig stiger med ca. 19.400 kr., *jf. tabel 1*. Herudover er det muligt for HK'eren at påbegynde udbetaling af sin pensionsopsparing i op til fem år før folkepensionsalderen, og vedkommende kan derved fastholde starttidspunktet for pensionsudbetalingen selvom pensionsalderen forøges.

Tabel 1

Disponibel indkomst for en for en lavtlønnet HK'er som beskæftiget og som folkepensionist ved gældende regler, samt hvis folkepensionsalderen øges med 1-3 år, 2017-niveau

Kr., årligt	Beskæftigelse	Folkepensionsalder			
		67 år	68 år	69 år	70 år
Lønindkomst	319.900				
Fagforening og a-kasse	11.500				
Folkepension		152.300	151.400	150.500	149.600
Privat pension og ATP		70.500	73.400	76.300	79.200
Boligstøtte		24.600	24.400	24.100	23.900
Indkomstskat	108.400	66.900	67.700	68.400	69.400
Disponibel indkomst	199.900	180.500	181.500	182.600	183.400

Anm.: Det er antaget, at den lavtlønnede HK'er har været fuldtidsbeskæftiget i hele arbejdslivet og har indbetalt til en pensionsordning siden 1993. Endvidere er det antaget, at personen fortsætter i beskæftigelse, når tilbagetrækningsalderen forøges, og derfor fortsætter med at indbetale til pension. Se anm. til tabel 2 for beregning af udbetaling af privat pension og ATP. Tallene er afrundet til nærmeste 100 kr.

Kilde: Lovmodellens familietypermodel og egne beregninger.

Ved gældende regler, hvor den lavtlønnede HK'er kan gå på pension som 67-årig, har vedkommende ret til 152.300 kr. (før skat) i folkepension. Forøges folkepensionsalderen med ét år, så den lavtlønnede HK'er kan trække sig tilbage som 68-årig, vil vedkommende derfor miste 152.300 kr. (før skat) i folkepension, men vil ved fortsat beskæftigelse have højere disponibel indkomst som 67-årig samt øget pensionsindbetaling og dermed højere disponibel indkomst i pensionstilværelsen.

Den mistede folkepension ved en forøgelse af folkepensionsalderen er som følge af øgede pensionsindbetalinger gradvis aftagende jo mere folkepensionsalderen øges.

En lavtlønnet HK'er, der har indbetalt til en pensionsordning siden udbredelsen af arbejdsmarkedspensionerne til LO/DA området i 1993, vil ved overgangen til folkepension have oparbejdet en pensionsformue på ca. 1.004.000 kr.³ (inkl. ATP). Udbetales pensionsformuen over en 15-årig periode, vil vedkommende hvert år få ca. 70.500 kr. (før skat) udbetalt fra privat pension. Ét år længere på arbejdsmarkedet forøger pensionsformuen med ca. 41.000 kr. og den årlige udbetaling med ca. 2.900 kr. (før skat), *jf. tabel 2*.

³ Det er antaget, at 20 pct. af bidragene til arbejdsmarkedspension går til fx ægtefælle- og invalidedækning mv.

En højere pensionsalder vil derfor, trods lavere offentlig pension, indebære øget indkomst som pensionist, ligesom de fleste vil opleve en højere indkomst inden pensionering, når pensionsalderen forøges.

Tabel 2

Pensionsformue og pensionsudbetalinger for en lavtlønnet HK'er ved forskellige tilbagetrækningsaldrer

	Pensionsformue (inkl. ATP)	Årlig udbetaling
Tilbagetrækning som 67-årig	1.004.000	70.500
Tilbagetrækning som 68-årig	1.044.000	73.400
Tilbagetrækning som 69-årig	1.086.000	76.300
Tilbagetrækning som 70-årig	1.127.000	79.200

Anm.: Det er antaget, at HK'eren arbejder til løn svarende til den 15. percentil i lønfordelingen blandt HK'ere i de enkelte år gennem hele sit arbejdsliv og har indbetalt til en pensionsordning siden 1993. Pensionsbidraget har udviklet sig over tid fra 1,2 pct. i 1993 til 11,5 pct. i 2017, jf. Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og organisationsstudier (FAOS), *Arbejdsmarkeds pensioner i overenskomster på DA/LO-området 1993-2010*. Det er antaget, at pensionsbidraget fra 2017 og frem er uændret, samt at HK'eren fortsætter i beskæftigelse, når tilbagetrækningsalderen forøges. Der er i beregningerne lagt til grund, at pensionsformuen udbetales over 15 år. Effekten på den årlige udbetaling af privat pension af en højere tilbagetrækningsalder kommer således kun fra en stigning i indbetalings- og forrentningsperioden. Der er antaget en nominal rente på 4,5 pct., inflation på 1,8 pct. og en reallønsudvikling på 1,2 pct. Tallene er inkl. ATP. Pensionsformuen er afrundet til nærmeste 1.000 kr., mens de årlige udbetalinger er afrundet til nærmeste 100 kr.

Kilde: Egne beregninger.

Som følge af Velfærdsaftalen 2006 og justeringerne i Tilbagetrækningsaftalen 2011 stiger folkepensionsalderen i de kommende år for at tage højde for de forventede stigninger i levealderen. Siden 2011 er levealderen imidlertid steget mere end forventet, og de vedtagne indekseringsregler for folkepensionsalderen kan ikke følge med. Det betyder, at de fødselsårgange, der går på pension i de kommende årtier, har udsigt til flere år som folkepensionist end yngre årgange og derfor kan forvente at få udbetalt mere i folkepension over livet. En forøgelse af folkepensionsalderen kan derfor bidrage til en bedre balance mellem antal år på arbejdsmarkedet og år på pension på tværs af generationer. En forøgelse af folkepensionsalderen vil endvidere styrke den offentlige økonomi på sigt og muliggøre øget råderum i de nærmeste år, som også vil kunne komme de påvirkede til gode gennem offentlig service eller lavere skatter.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister